

NUMMER 1 - 2015

Hot Soet

CADEAUMAGAZINE OVER MENSEN
DIE DE SAMENLEVING LATEN STRALEN

DE ZOETE HOEK

EEN ONWEER-
STAANBAAR
VERDWAAL-
GIDSJE

LEUKO WESSE
M.C. WILLIAM VAN OERSSEN

“De kunst in het leven is om niet zielig en chagrijnig te worden”

GERDA DE VRIES GIDST ONS DOOR EEN BIJZONDERE CARRIÈRE

Gerda de Vries is heerlijk om te interviewen. Ze is open, strijdvaardig, sterk en komt ongeveer iedere vijf minuten met een prachtige artikelkop. Ze heeft een leven lang gewerkt aan de emancipatie van vrouwen en gaat daar, als directeur van Feniks in Tilburg, nog even mee door. Ze gaat met ons aan de wandel door de tijd. Een monoloog die 38 jaar beslaat en ons langs een pittige vader, het Zwolse uitgaansleven, Utrechtse randgroepjongeren, de Centrum Partij, een aantal persoonlijke drama's, een ambitieuze wethouder en vele, vele krachtige vrouwen leidt.

DIGI-ZOET
www.fenikstilburg.nl

Gerda beleefde het grootste deel van haar jeugd in Groningen, waar ze 'best wel streng christelijk is opgevoed'. Ze was 17 toen ze, de ruzies met haar vader zat, het ouderlijk huis verliet. "Vrijheid is voor mij een groot goed, toen ook al.

EEN JEUGD VOL VRIJHEIDSBEHOEFTE

Mijn vader was wel van het debat en de discussie, maar als het verder ging dan wat hij dacht, vond hij het moeilijk. Hij kreeg mij niet in het gareel. Ik worstelde ook met het geloof, ging uit, had vriendjes, dat werkte niet. Ik ging het huis uit, huurde via een vriendje een heel huis en ging werken bij de Algemene Bank Nederland. Tegelijkertijd maakte ik mijn Havo af. Mijn eeneiige tweelingzus studeerde in Zwolle en

vroeg me bij haar in te trekken. Zij zou me daar wel verder helpen met een studie. Mijn zus was heel erg met de vrouwenbeweging bezig, ik eigenlijk

"Oudere feministen hebben te weinig oog voor onze zwakke zusters"

niet zo. Als we uitgingen kregen we veel aandacht van de jongens, ook vervelende aandacht als we gewoon samen even wilden kleppen. Ik heb wel eens een glas bier over het hoofd van een jongen gegooid, toen kreeg je daar nog geen klappen voor. Op een gegeven moment werd er een vrouwencafé geopend, dat leek ons wel wat. Toen we daar kwamen, bleek het de oprichtingsvergadering te zijn. Dan komt mijn gereformeerde opvoeding om de hoek kijken, dan moet je verantwoordelijkheid nemen. Iemand moest het doen. Zo ben ik in de vrouwenbeweging gerold. Tijdens mijn studie Sociaal Cultureel Werk liep ik stage bij randgroepjongerenwerk Fort Blaukapel in Overvecht-Zuid in Utrecht. Tijdens de kennismakingsavond kneep iemand in mijn kont en die gaf ik direct een mep. Ik was direct geaccepteerd.

ALS JONGE WERKER: PIONIËREN

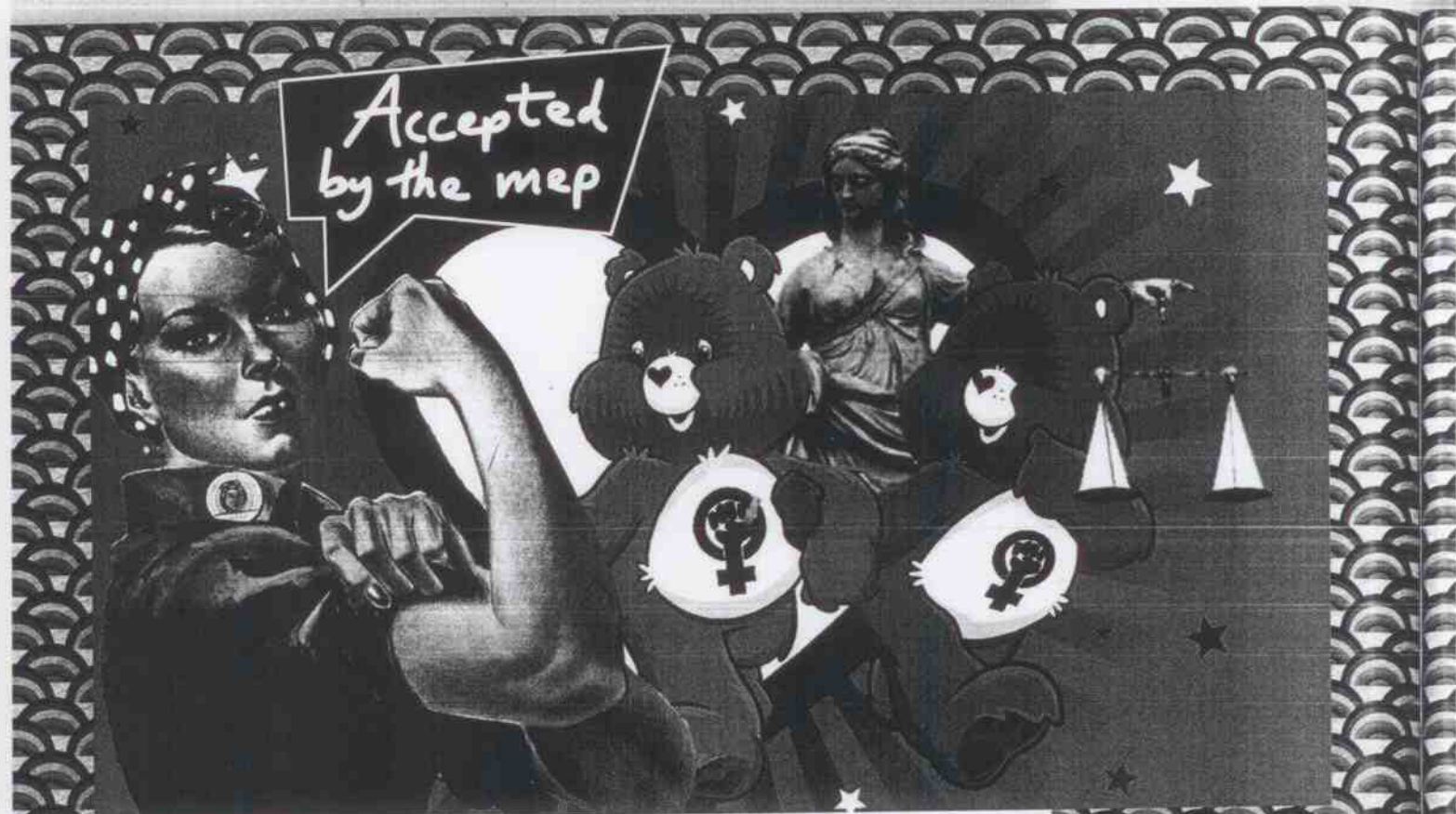
Het is dan eind jaren '70. Ik kreeg een betaalde baan als jongerenwerkster in Utrecht-West. Er was veel aandacht voor arbeidersjongens, maar waar

bleven de meiden? Dus heb ik meidenwerk opgezet. Het is een rode draad in mijn leven geworden. Daarna kreeg ik een baan in Lombok bij het buurthuis, waar ik de opkomst van de Centrum Partij meemaakte. Ineens gingen autochtone bezoekers eisen dat de Turken er niet meer in mochten. Ik heb daar geleerd dat het goed is om Nederlands te spreken in het buurthuis, dat heb ik bij Feniks ook doorgetrokken. Het mag met handen en voeten, maar je moet de taal oefenen; van proberen kun je leren. Ik ben toen in mijn eentje een jongeren centrum begonnen. Ik ben van het pionieren en dan moet je ook fouten durven maken, 'that's all in the game'. Met vrijwilligers deed ik tienerwerk en oudere jeugd bij elkaar. Ook een boel gedoe gehad, maar 'never a dull moment' denk ik dan maar. Op vrijdag ging ik wel eens met het zweet in mijn handen naar de disco, maar ik heb zelf nooit klappen gehad. Ik sta wel voor een rechtvaardige zaak en heb altijd veel geweld in het werk meege maakt, dus het overzicht houden lukt me wel. Daarnaast probeer ik altijd bij iedereen zijn goede kant aan te spreken. Ik werkte daar ook met meiden en vrouwen aan economische en sociaal culturele zelfstandigheid: de twee kanten van de zelfstandigheidsmedaille. Ik had inmiddels een partner maar durfde op die werkplek niet zwanger rond te lopen. Ik had in de loop der tijd wat beleidswerk gedaan en kon beleidsmedewerker worden bij een nieuwe stichting voor jeugd- en jongerenwerk in Tilburg.

DE JAREN NEGENTIG: STAFFUNCTIES EN TEGENSLAG

Daar beleefde ik een mooie start, want binnen no-time had ik de hele Tilburgse politiek over me heen. Hadden ze eindelijk een feministische staffunctionaris, ging ze meidenwerk opzetten door te beginnen met make up'en, kleding maken en haar verzorgen! Als jongens kickboksen doen, zegt niemand er iets van. Dit was natuurlijk alleen om die meiden binnen te krijgen, van daaruit konden we dan aan het werk! Waar ik heel trots op ben is het Marietje Kessels-project, daar ben ik de mede-initiator van. Onze Stichting mocht het

DOEL TWIJFEL EN BIJG DOOP DE KUNSTAS

eenmalig voor tienduizend gulden uitvoeren. In Tilburg deed twee derde van de scholen mee en het is zeven jaar een project geweest. Via een prachtige truc hebben we het tot vast beleid gemaakt. De doveninstituten in Groningen en Rotterdam wilden de volledige methodiek hebben. We hadden een VVD-wethouder, Ank van Blerck. Zij had ambities in de landelijke politiek en wilde graag wat publiciteit. Ze vond Marietje Kessels een mooi project, maar wilde het niet structureel maken. Toen kwam De Telegraaf voor een interview. Met een ambtenaar bedacht ik toen het plan om de dovensinstituten op het stadhuis uit te nodigen, om de materialen daar te overhandigen. Dat moest Van Blerck dan doen, wij zorgden ervoor dat De Telegraaf het fotografeerde. Toen werd het landelijk nieuws en kon Van Blerck niet meer terug: het werd een structureel project.

Onze stichting fuseerde en in die nieuwe organisatie werd ik hoofd van de Gedragstherapeutische behandelgroepen. Het was de grootst mogelijke klotenbaan! Ik moest vaak 24 uur beschikbaar zijn, uitrukken bij crises, absurde bezuinigingskeuzes maken... Ik zat teveel in mijn hoofd, groot huis, twee jonge kinderen, grote ambities, baan boven mijn macht... Ik kreeg een ongeluk. Mijn zoontje van drie paniekerde vanwege een wesp, ik ging mee

in de paniek, gleed uit in de badkamer en zat met een open botbreuk. Die ging ontsteken, ik kreeg koudvuur en amputatie was een reëel scenario. Ik ontkende deze mogelijkheid en bleef positief: het is MIJN been, ik ben ermee geboren en ik ga ermee dood. Bijna 2 jaar verzorgde ik zelf liefdevol de wond, bleef erbij, zocht second opinions en zo heb ik amputatie voorkomen. De helse pijn heeft me een levensfilosofie gebracht: door naar de pijn toe te gaan, kun je meer hebben. Als je de pijn toelaat en accepteert, kun je het daarna klein maken. Dat deed ik ook toen mijn tweelingzus overleed aan acute leukemie. Mijn huwelijk was niet goed meer en na het overlijden van mijn zus, vertelde ik mijn partner dat ik wilde scheiden. If you're going through hell, keep going, zei Churchill geloof ik. Door mijn been heb ik geleerd zelfvertrouwen te hebben: je blijft wie je bent. De kunst in het leven is om niet zielig en niet chagrijnig te worden.

Je kan pijn hebben en daarnaast is er troost. In kunst, in de natuur, dat geeft een zekere balans. Dat vind ik ook voor de vrouwen hier. Je bent je verleden en wordt je toekomst door te zijn in het nu. Elke dag maak je keuzes waarmee je invloed kunt uitoefenen op je leven. En probeer! Dat wil ik mensen mee geven. Na mijn ongeluk werkte ik nog een tijdje bij Bureau van Emancipatie-

OVER FENIKS

RUIMTE VOOR EEN CHAPEAU

Anita van de Looij doet ons dit verhaal cadeau. Ze legt uit waarom. "Twee foto's zitten altijd in mijn tas. Het zijn twee foto's van één en dezelfde vrouw. De eerste foto is van 'voor Feniks' en de tweede van 'na Feniks'. De twee foto's vertellen in één beeld het verhaal van Feniks en de kunst van Gerda: vrouwen in hun kracht zetten.

Gerda presteerde dit ook bij mij: Na een niet al te vrolijk vertrek bij mijn vorige werkgever was daar 'de keukentafel van Feniks'. Ik kom op zijn Brabants achterom. De deur is niet op slot, ik pak een kop koffie, een koekje, ga zitten aan de keukentafel en lees het Brabants Dagblad. Gewoon ergens welkom zijn, zonder vragen, met alleen maar vertrouwen. Het was voor mij zo belangrijk, om weer op de been te komen.

Toen kwam er nog een bijzonder cadeau. Ik had een wild plan om kunst aan maatschappelijke vraagstukken te gaan verbinden, hier mijn werk van te maken. Gerda zei direct JA, wederom zonder vragen en alleen maar met vertrouwen. En zo werd het project 'SARA bezoekt Feniks' geboren. Het uitgangspunt: vrouwen die in het leven van alledag meer 'overleven' dan 'leven' kennis laten maken met kunst. Sara is een levensgrote foto van een sterke vrouw die ontdekt en bedekt mocht worden. Sara kijkt je altijd aan, als de Mona Lisa. Je kunt niet aan haar ontkomen. Bezoeksters bedachten wie Sara is, waarmee ze projecteren en over zichzelf vertellen. Ik vond er mijn start een nieuw professioneel leven. Ik ben er Gerda eeuwig dankbaar voor!

Zo ontstond ook de 'Dromenvangmethode', een visuele methodiek die vrouwen helpt met het formuleren van hun dromen. Gerda werd chagrijnig van de manier waarop ze verantwoording moet afleggen op subsidies, de nietszeggende lijstjesterreur. Gerda zocht naar nieuwe wegen. Ze wilde op een visuele manier verantwoording afleggen over haar resultaten, over de dromen die de vrouwen realiseren, over dat waar we gelukkig en sterk van worden.

zaken Noord-Brabant. En toen, in 2001, kwam Feniks!

REANIMEREN IN TILBURG: FENIKS

Feniks was klein en in 2001 op sterven na dood. Ik heb salaris ingeleverd, met de belofte dat ik het terug zou krijgen als we de club er weer bovenop kregen. En dat gebeurde. We boden wat ontmoetingsgroepen aan en zetten 15 re-integratietrajecten af per jaar, voor 1.500 euro per traject. De trajecten waren zo goedkoop dat wij de Sociale dienst subsidieerde van ons eigen beetje subsidie! Het moest anders en de prijs ging van 1.500 naar 3.500 euro. Het was erop of eronder, dat vertelde ik het bestuur ook. Het lukte! Ik heb de gemeente meegenomen in de meerwaarde, op rechtvaardigheid ingespeeld en de publiciteit gezocht. Mijn ex noemt mij een bikkelaar en ik denk dat ik inderdaad een strijdvaardig karakter heb. Ook omdat ik een allergie heb voor onrechtvaardigheid.

Als ik met pensioen ga, wil ik wel een mooie club achterlaten. Ik vind ook dat de gemeente Tilburg een compliment verdient, want aandacht voor emancipatie en participatie is nog steeds hard nodig. In deze tijd zijn er nieuwe jonge feministen en dat is prachtig! Veel oudere feministen hebben te weinig oog voor onze zwakke zusters. In Tilburg wordt 94% van de éénoudergezinnen in de Bijstand gerund door moeders! En vrouwen gaan er in inkomen gemiddeld 23% op achteruit na een scheiding, terwijl mannen er juist 7 tot 9% op vooruit gaan. Daarnaast moeten arme alleenstaande moeders economisch zelfstandig worden, maar als vrouwen met een universitaire opleiding 'thuis blijven voor de kinderen', dan moet dat kunnen, want dan zijn we lekker liberaal. De arme zusters betalen de tol voor een stuk emancipatiebeleid waar ik achter sta, maar hoe het uitwerkt in de samenleving daar heb ik wel kritiek op. Topvrouwen redden zichzelf wel en zorgen wel dat ze gehoord worden. De kern van ons werk is vrouwen in hun eigen kracht zetten. Zelfstandig laten zijn. Maar ze kunnen zichzelf niet aan hun haren uit het moeras trekken, daar hebben ze af en toe een loopplank voor nodig." **END**

"If you're
going
through
hell, keep
going"

VLEES SIEPEL NEER OP DE DROMEN
RUST UIT

1